

Isang Detalyadong Pagsusuri sa mga Kasalanan at mga Makasalanan na Hindi Kabilang sa Kaharian ng Diyos at ang Kanilang Papel sa Pagtalikod sa Katotohanan

Ipinaliliwanag ng dokumentong ito ang mga kasalanan at kategorya ng mga makasalanan na nakalista sa Seksyon 10 (Mga Hindi Papasok sa Kaharian) at Seksyon 8 (Mga Kaalaman mula sa 1 Corinto 5 at Mateo 15–16) ng komprehensibong pag-aaral tungkol sa apostasiya. Ang mga kasalanan at makasalanan na ito, na tinukoy sa Banal na Kasulatan, ay nauugnay sa mga pag-uugali at espirituwal na kondisyon na humahantong sa pagkakahiwalay mula sa kaharian ng Diyos at nakakatulong sa pagtalikod (apostasiya). Ang bawat kasalanan ay sinusuri gamit ang orihinal na mga terminong Griyego (Bagong Tipan) at Hebreo (Lumang Tipan, kung saan nauugnay) upang linawin ang kanilang mga kahulugan, kasama ang lahat ng mga talata na napatunayan sa kanilang konteksto sa Bibliya gamit ang English Standard Version (ESV). Sinusuri ng pagsusuri ang katangian ng bawat kasalanan, ang koneksyon nito sa apostasiya, at ang mga espirituwal na puwersa (hal., ang espiritu ng kamalian) na maaaring makaimpluwensya sa mga naturang pag-uugali, na binibigyang-diin ang kahalagahan ng Espiritu ng Katotohanan sa pagpigil sa mga kasalananang ito.

1. Panimula

Nagbabala ang Bibliya na ang ilang mga kasalanan at mga makasalanan na hindi nagsisisi ay hindi magmamana ng kaharian ng Diyos, na sumasalamang sa isang estado ng paghihimagsik o kapabayaang na naaayon sa apostasiya—pagtalikod sa pananampalataya sa Diyos. Binanggit sa Seksyon 10 ng orihinal na dokumento ang Apocalipsis 21:8, Mateo 7:21-23, 1 Corinto 6:9-10, at Galacia 5:19-21, na naglilista ng mga partikular na kasalanan at kategorya ng mga makasalanan na hindi pinapasok sa kaharian. Ang Seksyon 8 ay hango sa 1 Corinto 5 at Mateo 15–16, na nagtatampok ng mga kasalanan tulad ng sekswal na imoralidad, kasakiman, at pagkukunwari, na sumisira sa simbahan at humahantong sa apostasiya. Ang dokumentong ito ay nagbibigay ng detalyadong pagsusuri sa mga kasalanan at makasalanan na ito, gamit ang mga orihinal na termino sa wika upang ipaliwanag ang kanilang mga kahulugan at ang kanilang papel sa espirituwal na pagbagsak. Binibigyang-diin ng pagsusuri ang pagkakaiba sa pagitan ng Espiritu ng Katotohanan, na nagtataguyod ng pagsunod at pagtitiyaga, at ang espiritu ng kamalian, na nagtataguyod ng panlilinlang at paghihimagsik, na humahantong sa apostasiya.

2. Mga Kasalanan at mga Makasalanan mula sa Seksyon 10: Yaong mga Hindi Papasok sa Kaharian

Pahayag 21:8

Teksto: “Ang mga duwag, ang mga walang pananampalataya, ang mga kasuklam-suklam, ang mga mamamatay-tao, ang mga mapakiapid, ang mga mangkukulam, ang mga sumasamba sa diyus-diyosan, at ang lahat ng mga sinungaling, ang kanilang bahagi ay sa lawa ng nagliliyab na apoy at asupre” (ESV).

Pagsusuri:

- Duwag (δειλοῖς, deilois):
 - Kahulugan ng Griyego: Mula sa deilos, na nangangahulugang “natatakot” o “mahiyain,” na nagpapahiwatig ng kawalan ng lakas ng loob o pananampalataya sa harap ng mga pagsubok. Sa Apoc-

alipsis 21:8, tumutukoy ito sa mga taong umatras sa pananampalataya dahil sa takot sa pag-uusig o pagdurusa, na naaayon sa Hebreo 10:38-39: “Ang aking matuwid na lingkod ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya; at kung siya’y umatras, ang aking kaluluwa ay hindi malulugod sa kanya” (ESV).

- Koneksyon sa Pagtalikod sa pananampalataya: Ang kaduwagan ay sumasalamín sa kabiguan na magtiyaga, isang katangian ng pagtalikod sa pananampalataya (Hebreo 3:12). Sinasamantala ng espiritu ng kamalian ang takot, na humahantong sa pagtalikod sa pananampalataya (Marcos 4:17), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagbibigay ng kapangyarihan sa katapangan (2 Timoteo 1:7).

- Walang pananampalataya (ἀπίστοις, apistois):

- Kahulugan sa Griyego: Mula sa apistos, na nangangahulugang “hindi naniniwala” o “hindi tapat,” na tumutukoy sa mga tumatanggi o walang pananampalataya sa Diyos. Ito ay kabaligtaran ng pistis (pananampalataya) sa Santiago 2:19, kung saan ang mga demonyo ay “naniniwala” (pisteuō) ngunit walang pananampalatayang nakapagliligtas.
- Koneksyon sa Apostasiya: Ang kawalan ng pananampalataya ay tumatalikdan ang tiwala kay Cristo, isang tanda ng apostasiya (Lucas 8:13). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng kawalan ng paniniwala (1 Timoteo 4:1), habang ang Espiritu ng Katotohanan ang nag-aangkla sa pananampalataya (1 Juan 4:2).

- Kasuklam-suklam (ἐβδελυγμένοις, ebdelygmenois):

- Kahulugan sa Griyego: Mula sa bdelyssomai, na nangangahulugang “kasuklam-suklam” o “kasuklam-suklam,” kadalasang iniuugnay sa moral o espirituwal na karumihan (hal., idolatriya sa Levitico 18:22, Hebreo na to‘evah). Sa Apocalipsis 21:8, inilalarawan nito ang mga taong nadungisan ng matinding kasalanan.
- Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang kasuklam-suklam na pag-uugali ay sumasalamín sa isang pusong tumalikod sa Diyos, katulad ng pagsamba sa diyos-diyosan ng Israel (meshuvah, Jeremias 3:6). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng gayong karumihan (Judas 1:4), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay naglilinis (Efeso 5:26).

- Mga mamamatay-tao (φονεῦσιν, phoneusin):

- Kahulugan sa Griyego: Mula sa phoneus, na nangangahulugang “mamamatay-tao” o isang taong pumapatay nang hindi makatarungan, na nag-ugat sa poot o malisya (cf. 1 Juan 3:15: “Ang bawat taong napopoot sa kanyang kapatid ay mamamatay-tao”).
- Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang pagpatay ay sumasalamín sa pagtanggì sa utos ng Diyos na magmahal (Juan 13:34), na naaayon sa kawalan ng batas ng pagtalikod sa kautusan (Mateo 24:12). Ang espiritu ng kamalian ay nag-uudyok ng poot (Galacia 5:20), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng pag-ibig (Galacia 5:22).

- Sekswal na Imoral (πόρνοις, pornois):

- Kahulugan ng Griyego: Mula sa pornos, na nangangahulugang isang taong gumagawa ng sekswal na imoralidad, kabilang ang pakikiapid, pangangalunya, o iba pang ipinagbabawal na sekswal na gawain. Saklaw nito ang mga pag-uugaling lumalabag sa disenyo ng Diyos para sa sekswalidad (1 Corinto 6:18).
- Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang sekswal na imoralidad ay sumasalamín sa isang pusong naaakay ng makamundong mga pagnanasa (1 Juan 2:16), na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (1 Corinto 5:11). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng kahalayan (Judas 1:4), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nananawagan para sa kabanalan (1 Tesalonica 4:3).

- Sorcerer (φάρμακοις, pharmakois):

- Kahulugan sa Griyego: Mula sa pharmakos, na nangangahulugang isang taong nagsasagawa ng pangkukulam, pangkukulam, o gumagamit ng mga gamot para sa mga layuning mahika, kadalasang iniuugnay sa idolatriya at impluwensya ng demonyo (cf. Deuteronomio 18:10-12, Hebreong qosem para sa panghuhula).

- Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang pangkukulam ay kinabibilangan ng pagbaling sa mga kapang-yarihan ng demonyo, isang uri ng idolatriya na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (1 Timoteo 4:1). Ang espiritu ng kamalian ang nagtutulak sa mga ganitong gawain, habang ang Espiritu ng Katotohanan ang gumagabay sa tunay na pagsamba (Juan 4:24).
- Mga sumasamba sa diyus-diyusan (εἰδωλότροις, eidōlōtrōis):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa eidōlōtrōis, na nangangahulugang “mananamba ng mga diyus-diyosan,” na sumasaklaw sa debosyon sa anumang bagay na higit sa Diyos (cf. Colosas 3:5, kung saan ang kasakiman ay tinatawag na idolatriya).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa pananampalataya: Ang idolatriya ay sumasalamin sa meshuvah ng Israel (Jeremias 3:6), ang pagtalikod sa Diyos patungo sa mga huwad na diyos, isang pangunahing sanhi ng pagtalikod sa pananampalataya. Ang diwa ng kamalian ay nagpapasiklab ng idolatriya (1 Juan 5:21), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagdidirekta ng pagsamba kay Cristo (Juan 16:14).
- Mga sinungaling (ψευδείς, pseudesin):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa pseudēs, na nangangahulugang “maling” o “mapanlinlang,” na tumutukoy sa mga taong laging nagsisinungaling o nanlilinlang (cf. Juan 8:44, kung saan si Satanas ang “ama ng mga kasinungaling”).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang pagsisinungaling ay sumasalamin sa pagtanggì sa katotohanan, na naaayon sa diwa ng kamalian (1 Juan 4:6) at humahantong sa pagtalikod sa pananampalataya (2 Tesalonica 2:3). Ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng katapatan (Efeso 4:25).

Mateo 7:21-23

Teksto: “Hindi lahat ng nagsasabi sa akin, ‘Panginoon, Panginoon,’ ay papasok sa kaharian ng langit, kundi ang gumagawa ng kalooban ng aking Ama... At kung magkagayo’y ipahahayag ko sa kanila, ‘Hindi ko kayo nakikilala; lumayo kayo sa akin, kayong mga manggagawa ng katampalasanan’” (ESV).

Pagsusuri:

- Workers of Lawlessness (ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ergazomenoi tēn anomian):
 - Kahulugan ng Griyego: Mula sa ergazomai (magtrabaho) at anomia (kawalan ng batas, paglabag sa batas ng Diyos), inilalarawan nito ang mga nagpapahayag ng pananampalataya ngunit namumuhay sa pagsuway, na minarkahan ng pagkukunwari o maling turo (cf. Mateo 15:8).
 - Koneksyon sa Apostasiya: Ang kawalan ng batas ay sumasalamin sa pagtanggì sa kalooban ng Diyos, katulad ng paghihimagsik ng apostasiya (apostasia, 2 Tesalonica 2:3). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng kawalan ng batas (Judas 1:4), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagbibigay-daan sa pagsunod (Juan 16:13).

1 Corinto 6:9-10

Teksto: “Hindi ang mga mapakiapid, ni ang mga sumasamba sa diyus-diyosan, ni ang mga mangangalunya, ni ang mga lalaking nagsasagawa ng pakikipagtalik sa kapwa lalaki, ni ang mga magnanakaw, ni ang mga sakim, ni ang mga lasenggo, ni ang mga mapagtungyaw, ni ang mga mandaraya ay magmamana ng kaharian ng Diyos” (ESV).

Pagsusuri:

- Sekswal na Imoral (πόρνοι, pornois): Tingnan ang Pahayag 21:8 sa itaas.
- Mga sumasamba sa diyus-diyosan (εἰδωλότροι, eidōlōtrōi): Tingnan ang Apocalipsis 21:8 sa itaas.
- Mga mangangalunya (μοιχοί, moichoi):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa moichos, na nangangahulugang isa na nangangalunya, lumalabag sa tipan ng kasal (cf. Exodo 20:14, Hebreo na’aph).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang pangangalunya ay sumasalamin sa kawalang-katapatan, na sumasalamin sa espirituwal na kawalang-katapatan sa Diyos (meshuvah, Jeremias 3:6). Ang espiritu

ng kamalian ay nagpapalaganap ng kalibugan (1 Juan 2:16), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng katapatan (Hebreo 13:4).

- Mga Lalaking Nagsasagawa ng Homosexuality (ἀρσενοκοῖται, arsenokoitai; μαλακοί, malakoi):
 - Kahulugan ng Griyego: Ang Arsenokoitai (mula sa arsēn, lalaki, at koitē, kama) ay tumutukoy sa mga lalaking gumagawa ng mga gawaing kapareho ng kasarian, at ang malakoi ay tumutukoy sa mga taong gumaganap ng pasibong papel o namumuhay nang may pagkababae, na parehong kinokondena bilang mga paglabag sa disenyo ng Diyos (cf. Levitico 18:22, Hebreo to'evah).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang ganitong mga gawain ay sumasalamin sa paghihimagsik laban sa kaayusan ng Diyos, na naaayon sa pagtanggì ng pagtalikod sa katotohanan (Mga Taga-Roma 1:26-27). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng kahalayan (Judas 1:4), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nananawagan para sa kadalisan (1 Corinto 6:11).
- Mga Magnanakaw (κλέπται, kleptai):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa kleptēs, na nangangahulugang isang taong nagnanakaw, lumalabag sa utos ng Diyos (Exodo 20:15, Hebreo na ganav).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang pagnanakaw ay sumasalamin sa kasakiman at pagwawalang-bahala sa probisyon ng Diyos, na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (Demas, 2 Timoteo 4:10). Ang diwa ng kamalian ay nagpapasiklab ng kasakiman (Colosas 3:5), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng kasiyahan (Filipos 4:11).
- Matakaw (πλεονέκται, pleonektai):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa pleonektēs, na nangangahulugang isa na naghahangad ng higit pa, kadalasan sa kapinsalaan ng iba, na katulad ng idolatriya (Colosas 3:5).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang kasakiman ang nagtutulak ng pagmamahal sa mundo (1 Juan 2:15), na humahantong sa pagtalikod sa pananampalataya (Judas, Mateo 26:15). Ang diwa ng kamalian ay nagtataguyod ng materyalismo, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay naghihiyakat ng pagkabukas-palad (2 Corinto 9:7).
- Mga lasenggo (μέθυσοι, methusoi):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa methusos, na nangangahulugang isa na laging lasing, nawawalan ng pagpipigil sa sarili (cf. Kawikaan 23:20-21).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kalinisang-puri: Ang paglalasing ay sumasalamin sa kawalan ng kahinahunan, na nagiging sanhi ng pagkadismaya sa isang tao sa panlilinlang at pagtalikod sa kalinisang-puri (1 Timoteo 4:1). Sinasamantala ng espiritu ng kamalian ang pagpapakasasa, habang itinataguyod naman ng Espiritu ng Katotohanan ang pagpipigil sa sarili (Galacia 5:23).
- Mga Manlalait (λοιδοροί, loidoroi):
 - Kahulugan ng Griyego: Mula sa loidoros, na nangangahulugang isang taong naninirang-puri o nang-aabuso sa iba, na nag-ugat sa malisya (cf. Awit 101:5, Hebreong lashon para sa paninirang-puri).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa pananampalataya: Ang panlalait ay sumasalamin sa isang pusong malayo sa pag-ibig ng Diyos, na naaayon sa kasamaan ng pagtalikod sa pananampalataya (Mateo 24:12). Ang espiritu ng kamalian ay nag-uudyok ng pagkakabaha-bahagi (Galacia 5:20), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng kapayapaan (Galacia 5:22).
- Mga manloloko (ἄρπαγες, harpāges):
 - Kahulugan ng Griyego: Mula sa harpax, na nangangahulugang isang taong nagnanakaw o nangikil, kadalasan sa pamamagitan ng panlilinlang o karahasan.
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang pandaraya ay sumasalamin sa kasakiman at panlilinlang, na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (2 Pedro 2:3). Ang diwa ng kamalian ay nagtataguyod ng

pagsasamantala, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng integridad (Mga Taga-Efeso 4:28).

Mga Taga-Galacia 5:19-21

Teksto: “Ngayon ay hayag ang mga gawa ng laman: pakikiapid, karumihan, kahalayan, pagsamba sa diyus-diyosan, pangkukulam, poot, pagtatalo, paninibugho, mga silakbo ng galit, mga pagtatalo, mga pagkakabaha-bahagi, inggit, paglalasing, mga kalayawan, at mga katulad nito... ang mga gumagawa ng gayong mga bagay ay hindi magmamana ng kaharian ng Diyos” (ESV).

Pagsusuri:

- Sekswal na Imoralidad (πορνεία, porneia): Mas malawak kaysa sa pornos, sumasaklaw sa lahat ng ipinagbabawal na sekswal na gawain. Tingnan ang Apocalipsis 21:8.
- Karumihan (ἀκαθαρσία, akatharsia):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa akathartos, na nangangahulugang “karumihan,” sa moral o espirituwal na aspeto, kadalasang nauugnay sa kalibugan o idolatriya (cf. Mga Taga-Roma 1:24).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang karumihan ay sumasalamain sa isang maruming puso, na madaling kapitan ng pagtalikod sa pananampalataya (Hebreo 3:12). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng karumihan (Judas 1:4), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay naglilinis (1 Juan 1:7).
- Sensuality (ἀσέλγεια, aselgeia):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang “kahalayan” o walang pigil na pagpapakasasa, kadalasang sekswal o moral na kalabisan (cf. 2 Pedro 2:2).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kagustuhan: Ang kahalayan ay sumasalamain sa pagsuko sa makamundong mga pagnanasa, na humahantong sa pagtalikod sa kagustuhan (Judas 1:4). Ang diwa ng kamalian ay nagpapasiklab ng pagpapakasasa, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay humihingi ng pagpipigil (1 Pedro 4:3-4).
- Idolatriya (εἰδωλολατρεία, eidōlōlatreia): Tingnan ang Apocalipsis 21:8.
- Pangkukulam (φαρμακεία, pharmakeia): Kaugnay ng pharmakos, na tumutukoy sa pangkukulam o pangkukulam na dulot ng droga. Tingnan ang Apocalipsis 21:8.
- Pagkagalit (ἔχθρα, echthra):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang “poot” o “pagkamuhi,” pagsalansang sa tawag ng Diyos na magmahal (cf. 1 Juan 3:15).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang poot ay sumasalamain sa isang pusong matigas laban sa Diyos, na humahantong sa pagtalikod sa pananampalataya (Mateo 24:12). Ang espiritu ng kamalian ay nag-uudyok ng poot, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng pag-ibig (Galacia 5:22).
- Pag-aaway (ἔρις, eris):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang “pagtatalo” o “pag-aaway,” na nagdudulot ng pagkakabaha-bahagi (cf. Kawikaan 17:14, Hebreo midyan).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa pananampalataya: Ang alitan ay naghahati sa simbahan, na nagpapalaganap ng pagtalikod sa pananampalataya (1 Corinto 1:11). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng alitan, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagdudulot ng pagkakaisa (Efeso 4:3).
- Selos (ζήλος, zēlos):
 - Kahulugan sa Griyego: Ang ibig sabihin ay “sigasig” sa negatibong kahulugan, bilang inggit o tunggalian (cf. Santiago 3:14).

- Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang paninibugho ay sumasalamín sa kawalang-kasiyahan, na humahantong sa pagtalikod sa pananampalataya (Demas, 2 Timoteo 4:10). Ang diwa ng kamalian ay nagpapasiklab ng inggit, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng kasiyahan (Filipos 4:11).
- Mga Pagsiklab ng Galit (θυμοί, thymoi):
 - Kahulugan sa Griyego: Mula sa thymos, na nangangahulugang mga pagsiklab ng poot o galit (cf. Kawikaan 22:24, Hebreong 'aph).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang galit ay sumisira sa pag-ibig, na kaakibat ng kawalan ng batas ng pagtalikod sa kautusan (Mateo 24:12). Ang espiritu ng kamalian ay nag-uudyok ng poot, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng kapayapaan (Galacia 5:22).
- Mga tunggalian (ἐριθείαι, eritheiai):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang "makasariling ambisyon" o "paksyonalismo," na nagtataguyod ng personal na pakinabang kaysa sa pagkakaisa (cf. Filipos 2:3).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang mga tunggalian ay nagdudulot ng pagkakawatak-watak, na humahantong sa pagtalikod sa pananampalataya (1 Corinto 3:3). Ang diwa ng kamalian ay nagpapasiklab ng pagkamakasariili, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng kapakumbabaan (Filipos 2:4).
- Mga di-pagkakasundo (δικοστασία, dichostasiai):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang "mga pagkakabaha-bahagi" o "mga pagkakawatak-watak," pagsira sa pagsasamahan (cf. Mga Taga-Roma 16:17).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Katotohanan: Ang mga pagtatalo ay naghihiwalay sa simbahan, na nagpapalaganap ng pagtalikod sa pananampalataya (Judas 1:19). Ang espiritu ng kamalian ay naghahasik ng pagkakabaha-bahagi, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagkakaisa (1 Corinto 12:25).
- Mga dibisyon (αἰρέσεις, haireseis):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang "mga pangkat" o "mga erehiya," na tumutukoy sa mga katuruan o grupo na nagdudulot ng pagkakabaha-bahagi (cf. 2 Pedro 2:1).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang mga pagkakabaha-bahagi ay sumasalamín sa maling katuruan, na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (1 Timoteo 4:1). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng erehiya, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng katotohanan (1 Juan 4:6).
- Inggit (φθόνος, phthonos):
 - Kahulugan ng Griyego: Nangangahulugang "masamang inggit," paghahangad ng pinsala ng iba (cf. Mateo 27:18).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang inggit ay nagdudulot ng sama ng loob, na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (Santiago 3:16). Ang diwa ng kamalian ay nagpapasiklab ng inggit, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagpapalago ng pag-ibig (1 Corinto 13:4).
- Paglalasing (μέθαι, methai): Tingnan ang 1 Corinto 6:9-10.
- Mga Orgies (κῶμοι, kōmoi):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang "paglalasing" o labis na pagsasaya, kadalasang iniuugnay sa mga lasingang piging (cf. 1 Pedro 4:3).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kalinisang-puri: Ang mga labis na pagpapakasasa ay sumasalamín sa pagpapakasasa, na humahantong sa pagtalikod sa kalinisang-puri (2 Pedro 2:2). Ang diwa ng kamalian ay nagtataguyod ng kalabisan, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nananawagan ng kahinahunan (1 Pedro 5:8).
- Mga Bagay na Tulad Nito: Ang pangkalahatang parirala ni Pablo ay kinabibilangan ng mga katulad na kasalanan, na nagbibigay-diin sa patuloy at hindi nagsisising pag-uugali.

3. Mga Kasalanan at Makasalanan mula sa Seksyon 8: Mga Kaalaman mula sa 1 Corinto 5 at Mateo 15–16

1 Corinto 5

Teksto: “Nabalitaan nga na may imoralidad sa inyo... At kayo’y mga mayabang! Hindi baga nararapat na kayo’y magluksa? ... Huwag makisama sa sinumang tinatawag na kapatid kung siya’y nagkasala ng imoralidad o kasakiman, o sumasamba sa diyus-diyosan, o mapagtungyaw, o lasenggo, o manloloko... Alisin ninyo sa inyo ang masamang tao” (1 Corinto 5:1-2, 11, 13). Inihalintulad ni Pablo ang kasalanan sa “lebadura”: “Ang kaunting lebadura ay nagpapakumbo sa buong masa” (1 Corinto 5:6).

Pagsusuri:

- Sekswal na Imoralidad (πορνεία, porneia): Tingnan ang Galacia 5:19-21. Sa 1 Corinto 5:1, partikular itong tumutukoy sa isang lalaking sumisiping sa asawa ng kanyang ama, isang matinding paglabag (cf. Levitico 18:8, Hebreong ‘ervah).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang ganitong kasalanan, kung hindi pinagsisihan, ay nagpaparumi sa simbahan, na humahantong sa pagtalikod sa kautusan (1 Timoteo 4:1). Ang espiritu ng kamalian ay nagtataguyod ng imoralidad, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nananawagan para sa pagsisisi (1 Corinto 6:11).
- Kasakiman (πλεονέκτης, pleonektēs): Tingnan ang 1 Corinto 6:9-10.
- Idolater (εἰδωλολάτρης, eidōlolātrēs): Tingnan ang Apocalipsis 21:8.
- Reviler (λοιδόρος, loidoros): See 1 Corinthians 6:9-10.
- Lasenggo (μέθυσος, methusos): Tingnan ang 1 Corinto 6:9-10.
- Manloloko (ἄρπαξ, harpax): Tingnan ang 1 Corinto 6:9-10.
- Lebadura (ζύμη, zymē):
 - Kahulugan sa Griyego: Nangangahulugang “pampaalsa,” na sumisimbolo sa malaganap na impluwensya ng kasalanan, na nagkakalat ng katiwalian (cf. Exodo 12:15, Hebreong se’or).
 - Koneksyon sa Pagtalikod sa Kautusan: Ang kasalananang hindi natutugunan, na hinihimok ng diwa ng kamalian, ay nanganganib na humantong sa buong komunidad sa pagtalikod sa kautusan (1 Corinto 5:6). Ang Espiritu ng Katotohanan ay nananawagan para sa kadalisan (1 Corinto 5:8).

Mateo 15–16

Teksto:

- Mateo 15:7-9: “Iginagalang ako ng bayang ito ng kanilang mga labi, datapuwa’t malayo sa akin ang kaniyang puso; walang kabuluhan ang pagsamba nila sa akin, na nagtuturo ng kanilang pinakaaral na mga utos ng mga tao” (ESV).
- Mateo 15:13-14: “Ang bawat halamang hindi itinanim ng aking Ama na nasa langit ay bubunutin. Pabayaang ninyo sila; sila’y mga bulag na tagaakay. At kung ang bulag ay umaakay sa bulag, pareho silang mahuhulog sa hukay” (ESV).
- Mateo 23:27-28: “Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagpaimbabaw! Sapagkat kayo’y parang mga libingang pinaputi... sa labas ay may anyo kayong magaganda, ngunit sa loob ay puno ng mga buto ng mga patay at ng lahat ng karumihan” (ESV).

Pagsusuri:

- Pagkukunwari (ὕποκριται, hypokritai):

- Kahulugan sa Griyego: Mula sa hypokritēs, na nangangahulugang “artista” o isang taong nagpapanggap, na tumutukoy sa mga nagkukunwaring matuwid habang itinatago ang kasalanan (tingnan ang Awit 26:4, Hebreong ‘al para sa panlilinlang).
- Koneksyon sa Pagtalikod sa pananampalataya: Ang pagkukunwari ay sumasalamín sa isang pusong malayo sa Diyos (Mateo 15:8), na naaayon sa mababaw na pananampalataya ng pagtalikod sa pananampalataya (Lucas 8:13). Ang diwa ng kamalian ay nagtataguyod ng pagkukunwari (Judas 1:4), habang ang Espiritu ng Katotohanan ay humihingi ng katapatan (1 Juan 3:18).
- Mga Huwad na Guro (τυφλοὶ ὁδηγοί, typhloi hodēgoi):
 - Kahulugan sa Griyego: Literal na “mga bulag na tagaakay,” na tumutukoy sa mga nagtuturo ng mga tradisyon ng tao sa halip na ang katotohanan ng Diyos, at inililigaw ang iba (cf. Mateo 15:14).
 - Koneksyon sa Apostasiya: Ang mga bulaang guro, na hinihimok ng espiritu ng kamalian, ay nagtataguyod ng panlilinlang, na nagdudulot ng apostasiya (2 Pedro 2:1; 1 Timoteo 4:1). Ang Espiritu ng Katotohanan ay nagtataguyod ng mga turo ng mga apostol (1 Juan 4:6).

4. Koneksyon sa Apostasiya at mga Espirituwal na Puwersa

Ang bawat kasalanang nakalista ay sumasalamín sa pagtanggì sa katotohanan ng Diyos, na naaayon sa espiritu ng kamalian (pneuma tēs planēs, 1 Juan 4:6), na nagtataguyod ng panlilinlang, paghihimagsik, at makamundong mga pagnanasa, na humahantong sa apostasiya (apostasia, 2 Tesalonica 2:3). Ang Espiritu ng Katotohanan (pneuma tēs alētheias, Juan 16:13) ay tumututol sa mga ito sa pamamagitan ng:

- Pagpapahintulot sa pagpapahayag kay Hesus bilang Panginoon (kyrios, 1 Corinto 12:3).
- Paggabay sa katotohanan (alētheia, 1 Juan 4:6).
- Nagbubunga ng maka-Diyos na bunga (Galacia 5:22-23).
- Nagbibigay-kapangyarihan sa pagpapasakop sa Diyos (Juan 15:4).

Ang hindi pagsisising pagtitiyaga sa mga kasalanang ito, gaya ng makikita kina Judas (Mateo 26:15), Demas (2 Timoteo 4:10), o sa talinghaga ng “pitong espiritu” (Lucas 11:24-26), ay nanganganib sa mas masamang kalagayan, na nagpapalala sa mga kahihinatnan ng apostasiya.

5. Konklusyon

Ang mga kasalanan at makasalanan na nakalista sa Apocalipsis 21:8, Mateo 7:21-23, 1 Corinto 6:9-10, Galacia 5:19-21, 1 Corinto 5, at Mateo 15–16—kaduwagan, kawalan ng pananampalataya, kasuklam-suklam na mga gawa, pagpatay, sekswal na imoralidad, pangkukulam, idolatriya, pagsisinungaling, kawalan ng batas, pangangalunya, homoseksuwalidad, pagnanakaw, kasakiman, paglalasing, panlalait, pandaraya, karumihan, kahalayan, poot, pagtatalo, paninibugho, galit, tunggalian, pagkakabaha-bahagi, layaw na sekswal, pagkukunwari, at maling aral—ay sumasalamín sa mga pag-uugali at kondisyon ng puso na tumatanggi sa katotohanan ng Diyos, na humahantong sa pagkakahiwalay sa Kanyang kaharian at apostasiya. Ang mga orihinal na termino sa wika (porneia, eidōlolatēia, anomia, atbp.) ay nagpapakita ng kanilang lalim, na nagpapakita ng paghihimagsik laban sa disenyo ng Diyos. Ang espiritu ng kamalian ang nagtutulak sa mga kasalanang ito, na nagtataguyod ng panlilinlang at apostasiya, habang ang Espiritu ng Katotohanan ay nagbibigay-kapangyarihan sa mga mananampalataya na magsisi, sumunod, at magtiyaga, na pumipigil sa pagtalikod (1 Juan 4:1-6). Dapat subukin ng mga mananampalataya ang mga espiritu, manatili kay Cristo, at hangarin ang kabanalan upang maiwasan ang mga kasalanang ito at ang mga walang hanggang bunga nito.